

Helsinki 16.10.2024

Valtiovarainvaliokunnan verojaosto
sara.kuitunen@eduskunta.fi

Suomen Kunto- ja terveysliikuntakeskusten yhdistys SKY ry:n kirjallinen lausunto

ASIA: ASIA: HE 141/2024 VP HALLITUKSEN ESITYS EDUSKUNNALLE LAEIKSI ARVONLISÄVEROLAIN JA AHVENANMAAN MAAKUNTAA KOSKEVISTA POIKKEUKSISTA ARVONLISÄVERO- JA VALMISTEVEROLAINSÄÄDÄNTÖÖN ANNETUN LAIN 18 B JA 22 A §:N MUUTTAMISESTA

Suomen Kunto- ja terveysliikuntakeskusten yhdistys SKY ry kiittää saamastaan kirjallisesta lausuntopyynnöstä.

Eesityksen mukaan 10 prosentin suuruisen alennetun verokannan soveltamisalaan nykyisin kuuluvat hyödykkeet siirrettäisiin 14 prosentin suuruisen alennetun verokannan soveltamisalaan. Muutos ei koskisi sanoma- ja aikakauslehtiä.

Muutos koskisi kuitenkin henkilöliikennettä, majoitustoimintaa, vierassatamatoimintaa ja lääkkeitä. Muutos koskisi myös kulttuuri- ja urheilutoimintaa kuten kirjoja, urheilu- ja liikuntapalveluja, pääsyä kulttuuritapahtumiin ja -tiloihin sekä urheilutapahtumiin, urheilutilojen käyttöä, esiintyvän taiteilijan, urheilijan tai muun julkisen esiintyjän esityksiä, maahantuotuja ja tekijän tai satunnaisen myyjän myymiä taide-esineitä sekä tekijänoikeudenhaltijoita edustavan järjestön saamia tekijänoikeuteen liittyviä korvauksia. Lisäksi kuukautissuojat, inkontinenssisuojat ja lasten vaipat siirrettäisiin yleisen verokannan soveltamisalasta alennetun 14 prosentin verokannan soveltamisalaan.

Eesitys liittyy valtion vuoden 2025 talousarvioon ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä. Ehdotetut lait on tarkoitettu tulemaan voimaan 1.1.2025.

YRITTÄJYYDEN KA KASVUN KANNUSTIMET

SKY ry esittää, että nykyisen hallitusohjelman kirjausten mukaisesti verotuksen liittyvissä linjauksissa ja päätöksissä toteutettaisiin liikuntaan kannustavia, yritysten kasvua tukevia ja julkista taloutta parantavia toimenpiteitä. Kun yrittäjä investoi paikallisiin olosuhteisiin ja sekä monipuolisiin palveluihin se on elinvoimatekijä ja samalla ala vastaa liikkumisen lisäämisen tavoitteisiin.

Yrittäjä toimii yrittäjäariskillä, kasvuun tarvitaan kannusteita mm. liikkumiseen kannustavaa verotusta sekä liikuntayrittäjyyden merkityksen tunnistamista kansanterveydelle ja -

taloudelle. Terveysten ja hyvinvoinnin edistämiseen tuottajina liikunta-alan yrittäjien kanssa tehtävä yhteistyö on taloudellisesti kannattavaa. Julkisten palveluiden tuottajana voi toimia myös yritykset. Yhteistyötä on kehitettävä ja työnjakoa sekä kumppanuuksia tulee tukea. Liikkuvien yhteisöjen rakentaminen ja palveluiden kohdentaminen luo hyvinvointi. Meidän tulee löytää kannusteita yritysten kasvuun eikä vaarantaa kilpailuneutraalisuutta.

LIKKUMISEN LISÄÄMISEN TAVOITTEET EIVÄT TÄYTY

Arvonlisäverotuksen korotukset eivät verotoimenpiteinä tue liikunnan ja urheilun toimintaympäristössä hallitusohjelmaan kirjattuja tavoitetta liikkumisen lisäämiseksi. Verotusratkaisuilla voidaan kannustaa kansalaisia liikkumaan terveytensä kannalta riittävästi.

Valtion Liikuntaneuvoston on todennut omassa lausunnossaan, että väestön liian vähäinen liikkuminen on yksi keskeisistä suomalaisen yhteiskunnan haasteista. Lapsista ja nuorista vain noin kolmannes, aikuisista neljännes ja ikäihmisistä harvempi kuin joka viides liikkuu terveytensä kannalta riittävästi. Toimintatavoitteiset henkilöt, joita on arviolta noin 15 % väestöstä, liikkuvat keskimäärin vielä tätäkin vähemmän. VLN on myös todennut, että arvonlisäverokantojen korotuksilla tulee olemaan vaikutuksia urheiluseurojen ja liikunta-alan yritysten toiminnan kustannustasoihin sekä harrastamisen hintaan ¹.

Liikunta-alan ekosysteemin arvo on jo vuonna 2014 ollut 5,5 miljardia² euroa ja sen arvioidaan nykyisin olevan jo 6 miljardin tasossa. Liikunta-alan yritykset olivat liikunta-, urheilu- ja nuorisoministerin kutsumana syyskuun alussa Pyöreän Pöydän keskustelussa. Aiheena oli Suomi liikkeelle -ohjelma ja liikunta-alan yritykset liikkumisen lisääjinä ja osana palvelutuotantoa. "Yrityssektorilla on julkisten palveluiden ja kolmannen sektorin toimijoiden lisäksi tärkeä rooli suomalaisten liikuttamisessa. Vuonna 2022 julkaistun tutkimuksen mukaan liikunta-alan yritysten palveluissa liikkui noin kolmannes aikuisista", totesi ministeri Bergqvist avauspuheenvuorossaan. Ministeri Bergqvist totesi myös, että on tärkeä saada tuoretta tietoa yritystoiminnan ekosysteemistä ja sen taloudellisesta merkityksestä. Ministeri tulee selvittämään mahdollisuutta uusien vuonna 2014 tehty Liikuntaliiketoiminnan ekosysteemin muutokset -selvitys. Sen pohjalta voidaan esittää toimenpide-ehdotuksia ja etsiä niihin ratkaisuja³.

¹ <https://www.liikuntaneuvosto.fi/lausunnot-ja-julkaisut/lausunto-valtion-talousarvioesityksesta-2025/>

² <https://tem.fi/documents/1410877/2871099/Liikuntaliiketoiminnan+ekosysteemin+muutokset+03072014.pdf>

³ <https://valtioneuvosto.fi/-/1410845/suomi-liikkeelle-ohjelman-pyorean-poydan-aiheena-liikunta-alan-yritykset-liikkeen-lisaajina>

Suomi Liikkeelle-ohjelman yhtenä tavoitteena alla olevan kuvan Liikkumiseen kannustava verotus. Alennettujen alv-kantojen nosto ei tue tätä tavoitetta. SKY korostaa, että EU:n arvonlisädirektiivin osalta jäsenvaltioilla on oikeus soveltaa alennettuja verokantoja.

Liikkumiseen kannustava verotus

Toimenpiteet	Vastuuministeriö
34) Selvitetään ja arvioidaan mahdollisuuksia liikunnan tukemiseen verotuksen keinoin.	VM (OKM)
35) Selkiytetään liikunta-alan toimijoiden arvonlisäverokohtelua liikkumiseen kannustavaksi.	VM (OKM)

Kuvat ovat Suomi Liikkeelle- hallitusohjelmasta.

Korotukset eivät myöskään tue hallituksen Suomi Liikkeelle – ohjelman tavoitteita ja toimenpiteitä:

- Selvitetään ja arvioidaan mahdollisuuksia liikunnan tukemiseen verotuksen keinoin. Selkiytetään liikunta-alan toimijoiden arvonlisäverokohtelua liikkumiseen kannustavaksi.
- Tunnistetaan liikunta-alan yrittäjien mahdollisuudet toimia osana palvelutuotantoa.

Veropoliittiset toimet ovat siis ristiriidassa hallituksen liikkumisen lisäämisen ja Suomi Liikkeelle -ohjelman tavoitteiden kanssa.

KASVUN HIDASTUMINEN

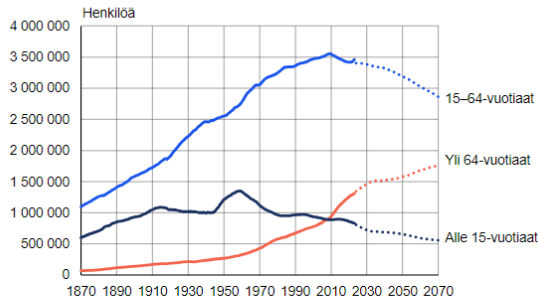
Yleisen arvonlisäverokannan vahingollinen toteutunut nostopäätös keskellä vuotta ja alennettujen arvonlisäverokantojen nostoesitys 1.1.2025 tulisivat vaikuttamaan negatiivisesti koko liikunta-alan ekosysteemiin, alan palvelutuotantoon sekä palveluiden saavutettavuuteen ja yritysten kannattavuuteen. Liikunta-alan yritykset ovat edelleen hyödyntämätön voimavara. Alan yritykset ovat työkyvyn ylläpitämisessä merkittäviä toimijoita. Työ- ja toimintakyvyn heikkeneminen hidastaa yritysten kasvutavoitteita. Suomen kilpailukyky on kiinni osaavasta työ- ja toimintakykyisestä työvoimasta ja siitä, miten työntekijät jaksavat ja kuinka heillä on motivaatiota työntekoon.

Negatiiviset vaikutukset kohdistuisivat myös investointeihin, nykyisen olosuhde- ja palveluverkoston ylläpitoon ja työllisyyteen. Olemme toimialajärjestönä vedonneet miljoonan viikoittaisen liikkujan puolesta⁴. Samalla vetoamme liikunta-alan yritysten puolesta, jotka tuottavat näitä palveluita.

Ala on juuri toipumassa elinkeinotoiminnan harjoittamiseen ja kannattavuuteen vaikuttavista korona-ajan rajoitus- ja sulkutoimista, kyennyt rakenteellisiin muutoksiin energiakriisin aiheuttamien ongelmien ja inflaation kasvun paineissa. Veronkorotuksilla ei kannata vaarantaa orastavia kasvu- ja investointinäkymiä eikä suomaiden terveyttä heikentämällä liikkumisen saavutettavuutta. Tilastokeskus on julkaisemassa lokakuun lopussa väestöennusteen (edellinen oli vuodelta 2021). Tulevaisuutta tulee rakentaa hyvinvointia- ja terveyttä edistämällä kaikissa ikäryhmissä. Väestömme ikärakenne edellyttää merkittäviä terveyttä edistäviä toimenpiteitä ja palveluita yhä enemmän. Esityksen tavoitteissa (kohta3) on todettu, että hallitus tavoittelee veropolitiikalla kotitalouksia ostovoiman kohentumista ja mm. talouskasvun edellytysten vahvistumista. Liikuntapalveluiden alv-korotukset eivät tue yllä olevaa tavoitetta.

⁴ <https://sky-ry.fi/wp-content/uploads/2024/04/SKY-ry-vetoomus.pdf>

Väestö ja väestöennuste ikäryhmittäin

Lähteet: [Tilastokeskus, väestörakenne, väestöennuste](#)

[Väestö ja väestöennuste ikäryhmittäin \(xlsx\)](#)

Päivitetty: 26.4.2024

5

ALENNETTUIJEN VEROKANTOJEN PERUSTEET

Alennetuilla liikunnan arvonlisäverokannoilla on ollut historialliset perusteet. Alennetun verokannan käyttöönoton tavoitteena on ollut lieventää ei-kaupallisten ja kaupallisten liikuntapalvelujen erilaista verokohtelua (HE 283/1994 vp). Tätä tavoitetta tulisi edelleen edistää voimakkaasti. Yleisen arvonlisäverotuksen korotus ja esityksessä oleva korotus vievät tätä tavoitetta yhä kauemmas. Kilpailuneutraliteetti kysymykset ovat jatkossa entistä ongelmallisempia liikunnan palvelutuotannon osalta. Kuluttajapalveluiden osalta Suomen veropolitiikka on yksi EU:n korkeimmista. Tarvitsemme palveluliiketoiminnan kansallista kasvustrategiaa – ei verokorotuksia, jotka syövät kuluttajan ostovoimaa.

Yhteiskunnallisten muutosten, terveyden ja hyvinvoinnin edistämisen ohella liikkumisen yhteiskunnallinen vaikuttavuus kansanterveyden ja -talouden osalta on kiistaton. Liikkumisen myönteiset vaikutukset fyysiseen, psyykkiseen ja sosiaaliseen hyvinvointiin ovat merkittävät^{5 6}. Pohjoismaisessa hyvinvointiyhteiskuntien vertailussa Suomen arvonlisäverotus liikunnan eri palveluiden osalta (25,5% tai 10->14%) on erittäin korkea (Norjassa 0% ja Ruotsissa 6%). Liikunnan edistämisen osalta arvonlisäverotuksessa tulee tavoitteena olla yksi yhtenäinen alv-kanta, jonka tulee olla aina alemmassa mahdollisessa alv-kannassa, joka on liikuntayhteisön yhteinen tavoite jo pitkään. Liikuntayrittäjyydestä on julkaistu toimenpideohjelma jo vuonna 2011.

⁵ <https://ukkinstituutti.fi/liikkuminen/liikkumisen-vaikutukset/>

⁶ <https://thl.fi/aiheet/elintavat-ja-ravitsemus/liikunta/liikunnan-terveyshyodyt>

aina Nykyinen verotuskäytäntö ja vero-ohjeistus aiheuttavat ristiriitaisia tulkintoja ja epäloogista soveltamista sekä turhaa byrokratiaa. Liikunnan ja terveyden edistämisen palveluista sekä kuntouttavan liikunnan verotusta tulisi katsoa ja arvioida kokonaisuudessaan uudelleen. Osa liikunta-alan yritysten tuottamista palveluista voisi olla alv 0% osana terveyspalveluita (liikuntaneuvonta ja elintapaohjaus) tai ehkäisevää tai kuntouttavan liikunnan palveluja liikuntalähetteillä (liikunnan Käypä-hoito).

LIKKUMISEN TERVEYSHYÖDYT JA VAIKUTUKSET – YHTEISKUNNALLINEN VAIKUTTAVUUS-VAIKUTTAVUUSARVOINTI

Kansanterveyden kestävyysvajeen suuntaa voidaan muuttaa nostamalla panostuksia ehkäisevään toimintaan, joka vähentää sote-menoja merkittävästi. Ehkäiseviin palveluihin panostaminen on ollut ja tulee olla yksi sote-uudistuksen tärkeimmistä tavoitteista⁷. Työ- ja toimintakyvyn ylläpitäjänä liikkumisella on merkittävä rooli. Eläketurvakeskuksen mukaan osatyökyvyttömyyseläkkeelle siirtyneitä oli 4 600 henkilöä vuonna 2023. Heistä lähes puolella (47 %) oli työkyvyttömyyden syynä tuki- ja liikuntaelinten sairaus. Mielenterveyden ja käyttäytymisen häiriöt olivat toiseksi yleisin syy (23 %). Näihin molempiin voimme vaikuttaa ehkäisevillä palveluilla. Täydelle työkyvyttömyyseläkkeelle siirtyneiden kohdalla tilanne oli päinvastainen. Eniten eläkkeelle siirryttiin mielenterveyden ja käyttäytymisen häiriöiden takia (35 %) ja seuraavaksi eniten tuki- ja liikuntaelinten sairauksien takia (26 %)⁸.

IKÄÄNTYMINEN

Ikäihmisten palveluiden osalta STM:n Ikäohjelman (2020) mukaan Suomessa on 550 000 yli 75 -vuotiaista, joita 91 % asuu kotona ja lähes Ikäinstituutin THL:n tutkimusta soveltaen 400 000 ihmistä ei selviä puolen kilometrin kävelystä (alla kuvat). Liikunta-alan ammattilaisten hyödyntäminen tukipalveluissa, toimintakyvyn paranemisen ja kuntouttavan liikunnan olisi kustannusvaikuttava toimenpide sotekulujen kasvun hillitsemiseksi. ALV-nosto ei tue ikääntyvien kansalaisten palvelujen ostoa.

⁷ <https://ukkinstituutti.fi/ajankohtaista/ennaltaehkaiseva-terveydenhoito-vahentaa-liikkumattomuudesta-aiheutuvia-kustannuksia/>

⁸ <https://www.etk.fi/tutkimus-tilastot-ja-ennusteet/tilastot/avainluvut/tyokyvyttömyyseläkkeelle-siirtyneet/>

7

Maakattu lähteistä: Korpunen, Borodulin, Lundqvist, Sääksjärvi, Koskinen, 2012, Teo.
<http://urn.fi/urn:nbn:fi:0000-901-901-105-8>

Katja Borodulin©

theForestlibrary.org

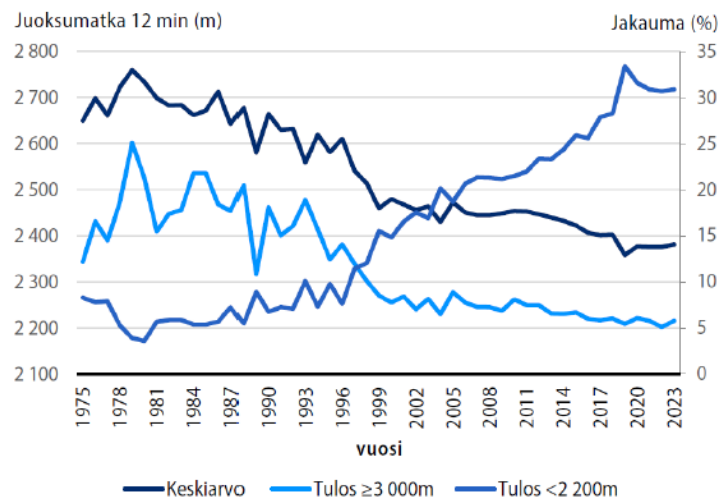
Y-tunnus: 2173470-8

Tuoreessa TYÖ2030 /Työelämän tilannekuvia: Työhyvinvoinnista ja osaamisesta löytyy tuottavuuden kasvun mahdollisuuksia (STM,TEM,Työterveyslaitos) todetaan seuraavaa:

8

”Kansanterveydelliset kysymykset, esimerkiksi ylipainon ja liikkumattomuuden lisääntyminen sekä mielenterveysongelmat, ovat tärkeitä paitsi yksilöiden hyvinvoinnin, myös työvoiman saatavuuden näkökulmasta. Esimerkiksi vuonna 2023 puolustusvoimat joutui myöntämään joko täyden vapautuksen tai lykkäyksen varusmiespalveluksen suorittamisesta lähes 17 prosentille kutsuntaikäisistä. Syynä olivat pääsääntöisesti mielenterveys- tai tuki- ja liikuntaelimiin liittyvät ongelmat. (Puolustusvoimat, 2023.) Nämä molemmat heikentävät työkykyä ja vaikuttavat muun muassa työkyvyttömyyseläkkeelle siirtymiseen⁹. Puolustusvoimilla on seuranta mm. kestävyyskunnan osalta, josta alla olevasta kuvasta näkee merkittävän laskun. Fyysisen kunnon romahtamisella on negatiivisia vaikutuksia mm. huoltovarmuuteen ja työ- ja toimintakykyyn jatkossa.

Varusmiespalveluksen aloittaneiden miesten kestävyyskunto vuosina 1975–2023

2 | 2.5.2024 Lähde: Puolustusvoimat 2023

Suomi liikkeelle -ohjelma
Programmet Finland i rörelse

⁹ <https://www.julkari.fi/handle/10024/149164>

Palveluiden rakentaminen ja yhteensovittaminen on parhaillaan käynnissä. Yritysten palvelutuotannon tunnistaminen ja hyödyntäminen järjestämisessä ja erityisesti palvelujen tuottamisessa mahdollistaa nopean sekä ammattimaisen käyttöönoton tarpeen mukaisissa palveluissa. Palveluiden tuottamiseen liittyvät esityksen mukaiset verokorotukset ja siitä aiheutuvat hinnankorotuspaineet vaikeuttavat palvelusopimusten syntymistä ja ostovoiman heikkeneminen vaikuttaa olemassa olevien palvelujen supistamiseen tai irtisanomiseen.

Kuten taloudellisten vaikutusten arvioinnissa on todettu muutos lisää valtion ja muiden vastaavien julkisyhteisöjen arvonnäköalaa. Korotus vaikuttaa myös esim. urheiluseurojen toimintaan, moni seura harjoittelee Oy:n tiloissa ja ry ei voi vähentää alv-osuutta verotuksessa. Olosuhteiden kallistuminen luo paineita myös avustuspoliitikalle.

Liikunta-alalla on palveluiden tuottamisessa monimuotoinen yritys rakenne pörssiyrityksistä toiminimiyrittäjiin sekä laaja palvelu- ja tavarantoimittajaverkosto yhdessä digitaalisten ja teknologisten ratkaisujen muodossa. Yleisen alv:n nosto ja alennettujen alv-kantojen esitys kohdistuu verorasitteena samoihin yrityksiin, joilla on selkeä vaikutus yritysten kannattavuuteen.

Erityisesti toiminimi/yksinyrittäjinä toimivat valmentajat, opettajat ja personal trainerit, joihin jo päätetty alv-korotus ja lausunnolla oleva korotus myös kohdistuu vaikeuttaa alan ammattilaisten hyödyntämistä ja vähäisten alv ostojen seurauksena verorasite kohdistuu kasvavaan yksityisyritysten ja elinkeinonharjoittajien joukkoon.

KUSTANNUSTEN VYÖRYTYS

Kustannusten vyöryttäminen kuluttajahintoihin kesken sopimuskauden oli monelle yritykselle yleisen alv-korotuksen osalta lähes mahdotonta – yritykset siis ottivat jo syyskuussa iskuja vastaan. Nykyisessä markkinatilanteessa uusi korotus on erittäin haasteellista kaikille toimijoille. Mm. kuntosaleilla ja kuntokeskuksissa on käytössä useita eri sopimusmalleja ja laskutustapoja, niiden hallinnollinen muutostyö yhdessä järjestelmätoimijoiden kanssa aiheuttaa jälleen uusia kuluja.

Investointien osalta kasvuyritysten uusien toimipisteiden avaaminen hidastuu tai niitä ei toteuteta, koska ennakoitujen kulujen kasvavat vuokrien, laitteiden ostojen, kuljetukseen ja asennukseen sekä toimitukseen liittyvissä kustannuksissa. Samoin kasvussa oleva perustettavien yritysten määrä pysähtyy. Myös konkurssit ovat mahdollisia. Palveluiden verot nousevat, kokonaismyynti laskee samoin valtion verotulot. Korotukset saattavat vähentää myös suunniteltuja työvoiman tarpeen lisäyksiä. Palvelu- ja tavarantoimittajien uudet tuotekehityshankkeet saattavat viivästyä tai niitä ei pystytä toteuttamaan. Yrittäjyyden toimintaedellytykset heikkenevät kaikissa yrittäjyyssegmenteissä. Lukujen valossa asiat ovat isoja, jos mietitään alvin vaikutuksia liikevaihtopohjaisesti:

Case-esimerkki: Yrityksen liikevaihto 22 000 000 €, 10%:n alv on 2 200 000€ -> alv:n nosto on 14%, jolloin summa on 3 080 000€. Veron lisäys on 880 000€. Kuten yrittäjä totesi: "Massiivinen korotus on siirrettävä aika nopealla aikataululla asiakashintoihin, ei tuota mikään yritys voi muuten hallita".

Tutkitun tiedon perustella liikkumisen kiistattomat terveysvaikutukset tulee tunnistaa ja palvelujen saatavuutta pitää edistää kaikissa ikäluokissa. Liikkumattomuuden ja passiivisuuden lisääntymisen tuomaa kustannusten kasvua sekä toiminta- ja työkyvyn alenemista on hillittävä. Liikkumattomuuden ja paikallaan olon kustannukset maksavat yhteiskunnalle yli neljä miljardia vuosittain^{10 11}. Verotuksen kiristyminen heikentää tavoitteiden toteutumista.

Valtion liikuntaneuvoston julkaisemissa Valtiovarainministeriön tulokorteissa on liikkumiseen ja terveyden edistämiseen liikunnan keinoin liittyviä toimenpiteitä. Esitetyt veronkorotukset ovat vastoin tulokorttien tavoitteita, joista yhtenä osana on kirjattu aktiivista liikkumista, liikuntaa ja urheilua tukeva verotus¹².

Kotitaloudet ovat harrastamismaksujen ja urheilu- ja liikuntapalveluiden suurin rahoittaja ja käyttäjä. Esityksessä on kuluttajakäyttäytymisen osalta esitetty Tilastokeskuksen vuoden 2016 kulutustutkimuksen palveluaineistoon perustuvaa argumentointia. Tutkimus on 8-vuotta vanha ja tehty ennen korona-aikaa. Nykyisessä tilanteessa kuluttajakäyttäytymisen muutos ja tämänhetkinen kuluttajien varovaisuus ennakoivat negatiivisia reaktioita kuluttajien palveluostoihin.

FISKAALINEN TUOTTOARVIO VERSUS LIKKUMATTOMUUDEN KASVU

Esityksessä ehdotetut muutokset ovat osa hallitusohjelman veropoliittisia toimia. Liikunnan osalta fiskaalisen vaikutuksen on arvoitu olevan 12 miljoonaa euroa. Esityksellä ei arvioida olevan merkittäviä vaikutuksia hyvinvointiin ja terveyteen; arvio on virheellinen, kun vastassa on jo nyt miljardien kulut suomalaisten terveystuotteen heikkenemisen vuoksi.

¹⁰ <https://ukkinstituutti.fi/liikkuminen/liikkumattomuuden-kustannukset/liikkumattomuuden-kustannukset-suomessa/>

¹¹ https://repo.thl.fi/sites/terveysuomi/ilmioraportit_2023/fyysinen_aktiivisuus_ja_istuminen.html

¹² <https://www.liikuntaneuvosto.fi/tuloskortit/valtiovarainministerio/>

Esityksessä on myös todettu, että muutoksiin terveyden tasossa vaikuttavat monet tekijät, eikä esityksessä alla kuvattujen välillisten vaikutuskanavien osuutta mahdollisissa terveyden muutoksissa ole mahdollista arvioida täsmällisesti. Niiden arvioidaan kuitenkin olevan vähäisiä. Tämä ei myöskään pidä paikkaansa liikuntatoimialalla, jossa erilaisia toimijoiden välillä on merkittäviä keskinäisriippuvuuksia.

Vaikutusten arvioinnissa ei ole edelleenkään huomioitu liikkumattomuuden ja paikallaan olon nykyisiä yhteiskunnallisia vaikutuksia, eikä siinä ole tunnistettu kustannusten kasautumista samoille yrityksille muutoin kuin kertaluonteisten hallinnollisten kustannusten osalta.

Suomessa toimii myös kansainvälisiä liikunta-alan yrityksiä, jotka ovat investoineet liikkumisen olosuhteisiin ja palveluihin ympäri Suomen. Kapeakatseinen veropolitiikka ei tue kv. yritysten investointihalukkuutta Suomeen. Myös digitalisaation mukanaan tuomat uuden teknologian käyttöönotto hidastuu hintojen korotusten kautta.

Liikunta- ja kulttuuriseteleiden verovähennykseen oikeuttava summa ja sillä saatavien liikuntapalveluiden määrä vähenee entisestään hintojen kallistuessa, koska yritysten henkilökuntaedun verovähennykseen oikeuttavaa summa on pysynyt samana yli 10 vuotta ja sen nostoa tai laajentamista toiminimiyrittäjille ei ole myöskään tehty.

Arviointi ei tunnista vaikuttavuusketjuja palveluiden hyödyntämisessä, saavutettavuudessa ja olosuhteinen käytössä. Liikunta-alan yrittäjyyden n. 6 miljardin kasvava ekosysteemi on vaarassa. Ekosysteemin sisällä välilliset negatiiviset vaikutukset ovat merkittäviä mm. julkisen ja yksityisen ostopalveluissa, yhdistysten ja yritysten olosuhdevuokrien ja ostopalveluiden kustannuksissa.

On myös hyvä tunnistaa kotitalouksien merkitys liikunta- ja urheilupalveluiden maksajina, joihin 1.9. astuva yleisen arvonlisäverotuksen kiristyminen jo kohdistui. Päätetty ja ehdotettu arvonlisäverotuksen kiristysten taloudellinen haittavaikutus yrityksille tulee näkymään myös kotitalouksien ostovoiman heikentymisenä ja sitä seuraa todennäköinen kulutuskysynnän pienentyminen. Muutoksella on siten haitallisia vaikutuksia yritysten toimintaympäristöön ja sitä kautta myös talouskasvuun.

Korotusten vaikutukset liikuntapalveluiden yhdenvertaisuuteen ja tasa-arvoon ovat myös merkittäviä. Naiset ja tytöt käyttävät yksityisiä liikuntapalveluja miehiä ja poikia enemmän vastoin kuin elinkeinonharjoittajien osalta. Alv-kantojen osalta ohjaamista, valmentamista ja seurantaa tarvitsevat henkilöt maksavat korkeinta alvia

liikuntapuolella. Nykyisessä taloustilanteessa palveluiden kysyntä on jo hieman vähentynyt.

Luonnoksessa todetaan, että mikäli arvolisäveron korotukset siirtyvät hintoihin ja loppukuluttajan maksettavaksi esitetyt muutokset voivat vähentää liikuntapalveluiden kysyntää. Luonnoksessa annetaan ymmärtää, että kuluttajien tulisi kustannusten kasvun seurauksena siirtyä käyttämään ei-kapallisia palveluja tai siirtyä omaan tuotantoon. Julkisen talouden kulujen kasvattaminen ei käsityksemme mukaan ole hallituksen tavoitteena.

Palveluiden osalta yksityinen sektori on ollut jo pitkään aikuisliikunnan markkinajohtaja ja vastaa nykyisin myös merkittävältä osalta liikuntaolosuhteista. Mm. kuntokeskuksista yli 99% ovat yksityisiä. Korotustoimenpiteillä kansalaisten liikkuminen ja yritysten liiketoiminnan edellytykset vähenevät entisestään ja julkiset kulut jatkavat voimakasta kasvua. Verotuksella voidaan ohjata kuluttajakäyttäytymistä kannustavaksi, tämä esitys ei sitä tue.

Esityksessä on tunnistettu liikunta-alan arvolisäverotuksen korotuksen vaikutukset heikosti.

YHTEENVETO

Lausunnolla oleva korotus tulee toteutuessaan vaikuttamaan liikunta-alan yrityksiin erittäin negatiivisesti. Yhdessä muiden arvonlisäverotukseen kohdistuvien kiristysten kanssa alv-korotus heikentää palveluiden ostomahdollisuuksia (kuluttaja, yhdistykset, julkiset toimijat) sekä saavutettavuutta, palveluiden tuotannon kasvua ja olosuhteiden investointihalukkuutta. Korotukset vaikeuttaisivat olemassa olevan palvelu- ja olosuhdeverkoston ylläpitoa sekä kääntäisi inflaation suuntaa jälleen kohti kasvua.

Korotukset iskevät rajusti liikunnan harrastajiin. Inhimilliset ja kansanterveydelliset vaikutukset ovat valtavat, jos suomalaisilla ei ole enää taloudellisesti mahdollista ylläpitää omaa hyvinvointiaan ja terveyttään. Kansansairaudet lisääntyvät ja ihmisten työ- ja toimintakyky heikkenee. Esimerkiksi kunto- ja terveysliikuntakeskukset liikuttavat miljoonaa kansalaista viikoittain ja vuosikäyntejä on n. 50 miljoonaa.

Liikuntayrittäjyyden valtiollinen strategia tulee päivittää ja liikuntalakia on uudistettava. HYTE-rahoituksen tulee kohdentua hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseen, eikä sitä pidä käyttää kuntien yleiskatteelliseen toimintaan. Palveluliiketoiminnan kasvua kannattaa edistää ja samalla parantaa suomalaisten

fyysistä aktiivisuutta ja terveyttä. Liikkuvien yhteisöjen rakentaminen ja osallisuus luovat paikallista elinvoimaa.

Pidetään siis Suomi liikkeessä. Suomalaiset ansaitsevat voida hyvin.

SKY ei tue esitystä ja esittää alennettujen alv-kantojen pitämistä entisellään.

Kunnioittaen:

SUOMEN KUNTO- JA TERVEYSLIIKUNTAKESKUSTEN YHDISTYS SKY RY

Vaikuttavaa Liikettä – Parempaa Terveyttä!

Lari Raitavuo
Puheenjohtaja
040 1895883, lari.raitavuo@erimover.com

Riitta Hämäläinen-Bister
Toiminnanjohtaja
040 515 4449, riitta@sky-ry.fi